

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2011. március 25. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A 2 rb. - egy esetben folytatólagosan elkövetett - parancs iránti engedetlenség büntette miatt **a vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa 2010. november 4. napján kihirdetett Kb.I.24/2010/6. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 200 (kettőszáz) napi tétel, napi tételenként 250 (kettőszázötven) forint pénzbüntetésre **enyhíti**.

Az 50.000 (ötvenezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ebben az esetben egy napi tétel összegének a helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

Az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést **mellőzi**.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

A vádlottat kötelezi a másodfokú eljárásban felmerült 3.750 (háromezer-hétszázötven) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s:

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa a 2010. november 4. napján kihirdetett KB.I.24/2010/6. számú ítéletével a vádlottat 2 rb. - egyik esetben folytatólagosan elkövetett - a Btk.354.§ (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés a/ pontja szerint minősülő parancs iránti engedetlenség büntette miatt - halmazati büntetésül - 3 hónapi - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - fogházbüntetésre és lefokozásra ítélte. A vádlottat előzetesen mentesítette a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, és kötelezte a bűnügyi költség megfizetésére.

A katonai ügyész 3 napi gondolkodási időt tartott fenn nyilatkozatának bejelentésére, majd az ítéletet tudomásul vette.

A vádlott és védője a büntetés enyhítése, a mellékbüntetés mellőzése érdekében fellebbezett.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.III.166/2010. számú átiratában az első fokú ítélet helyesbítését indítványozta a bűncselekmény megnevezését illetően, egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt, mivel a tényállás megalapozott, az elsőfokú bíróság a vádlott cselekményét helyesen minősítette és vele szemben megfelelő jogkövetkezményeket alkalmazott, amely alkalmas a büntetési célok elérésére. Ezért álláspontja szerint a mellékbüntetés mellőzése érdekében bejelentett fellebbezés eredményre nem vezethet, mivel a vádlott méltatlanná vált rendfokozat viselésére.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő a bejelentett fellebbezést fenntartotta. Indítványozta annak megfontolását, hogy a vádlott cselekménye nem minősül-e szolgálati tekintély megsértése büntettének, hiszen magatartása inkább tekintélyt sértő volt és az nem a parancs megtagadására irányult, amikor vonakodva hajtott végre a ruházata megigazítására vonatkozó utasítást. Amennyiben a bíróság indítványának helyt adna, álláspontja szerint indokolt a vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítése és a lefokozás mellőzése.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség másodfokú nyilvános ülésen jelen lévő képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta. Az ítélet tényállását a vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változással indítványozta kiegészíteni, annak rögzítésével, hogy a szolgálati viszonya megszűnt. Vitatta a védő által előterjesztett jogi álláspontot. Kifejtette, hogy a vádlott azzal a magatartásával, hogy a kapott parancsokat kifejezetten megtagadta, a parancs iránti engedetlenség büntettét és nem a szolgálati tekintély megsértésének büntettét valósította meg. Mivel a vádlott magatartásával bizonyította, hogy nem viseli el a katonai hierarchikus viszonyokat, nem tartotta lehetségesnek a lefokozás katonai mellékbüntetés mellőzését vele szemben. Indítványozta ezért az első fokú ítélet helybenhagyását.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet, az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált. Az eljárási szabályok betartásával kapcsolatban megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács a Be.296.§ (1) bekezdés a/ pontjában írt feltételek fennállását tévesen állapította meg, amikor lehetőséget látott tanú1 és tanú2 vallomásának ismertetésére. A rendelkezésre álló adatok szerint ugyanis nem állapítható meg, hogy a tárgyalás megtartásának időpontjában tanú1 külszolgálatot teljesített volna, erre vonatkozó irat nem került csatolásra a bűnügyi iratokhoz. Tanú2 a tárgyalás időpontjában valóban akadályoztatva volt, mivel kiképzésen vett részt, azonban ez nem lett volna akadálya annak, hogy egy későbbi időpontban, a tárgyalás elnapolását követően a bíróság előtt kihallgatására sor kerüljön. E tanúk vallomását tehát a Be. rendelkezései ellenére olvasta fel az eljáró katonai bíróság a tárgyaláson. A másodfokú bíróság ezért e vallomásokat a Be.78.§ (4) bekezdése alapján a bizonyítékok köréből kirekesztette.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását a vádlott vallomása és a tárgyaláson kihallgatott további tanúk vallomása alapján állapította meg. E tényállás az általa megvizsgált bizonyítékokkal összhangban van, a másodfokú bíróság által

kirekesztett bizonyítékok nélkül is megalapozott. Az ítéleti tényállás a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján az alakulat tájékoztatására figyelemmel a vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változással szorul kiegészítésre. Ezért a másodfokú bíróság a következők szerint egészíti ki az ítélet tényállását: „A vádlott szolgálati viszonyát a parancsnoka az 5487/2010/Szü. számú parancsával 2010. december 1. hatállyal felmentéssel megszüntette.”

Az előzőekben kiegészített tényállás már mindenben mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, és azt a Fővárosi Ítéltábla Katona Tanácsa elfogadta felülbírálata alapjául.

Az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és helyesen minősítette cselekményét 2 rb. a Btk.354.§ (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés a/ pontja szerint minősülő - egyik esetben folytatólagosan elkövetett - parancs iránti engedetlenség büntettének.

A másodfokú bíróság nem értett egyet a védő azon álláspontjával, hogy a vádlott cselekménye szolgálati tekintély megsértése büntettének minősülhet. A vádlott mindkét alkalommal konkrét, egyénre szóló parancsot kapott. Egyik esetben az öltözködési szabály betartására, másik esetben pedig arra, hogy részt kell vennie egy ünnepségen. Mindkét esetben kifejezetten megtagadta a részére adott parancsot, több alárendelt jelenlétében, akik közvetlenül észlelhették a vádlott magatartását. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen minősítette a vádlott cselekményét. A részbeni folytatólagos elkövetés megállapítása is törvényes volt. A vádlott magatartása szükségképpen tekintélyt sértő is volt egyben, azonban ez beleolvad a súlyosabban minősülő katonai bűncselekménybe.

A vádlott büntetésének enyhítése érdekében bejelentett fellebbezést a másodfokú bíróság a következők szerint alaposnak találta.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács nem volt figyelemmel a vádlott cselekményének konkrét társadalomra veszélyességére. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a részére kiadott parancs mire irányult, illetve az, hogy szolgálati viszonya időközben megszűnt. A vádlott által nem teljesített parancsok nem hatottak közvetlenül az alakulat tevékenységére, a vádlotti magatartás közvetlenül szolgálatra hátránnyal nem járt.

A másodfokú bíróság ezért a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést pénzbüntetésre enyhítette, mivel lehetőséget látott a Btk.87.§ (2) bekezdés e/ pontjának alkalmazására. A pénzbüntetés napi tételszámát a cselekmény tárgyi súlyával arányosan 200 napban határozta meg, annak napi tétel összegét pedig a vádlott anyagi teherbíró képességéhez mérten 250 Ft-ban jelölte meg, a cselekmény elkövetésekor irányadó büntető jogszabályokat alkalmazva. A bíróság rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására.

A másodfokú bíróság ugyanakkor nem látott lehetőséget a katonai mellékbüntetés mellőzésére. A vádlott kifejezetten szembehelyezkedett a katonai életviszonyok között elvárható fegyelemmel, nagyszámú alárendelt előtt valósította meg cselekményét, ezért katonai rendfokozat viselésére a továbbiakban nem méltó. Helyesen döntött tehát az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottat lefokozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság helyes indokainál fogva helybenhagyta azzal, hogy az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést, amely szükségtelenné vált, mellőzte.

A másodfokú eljárásban a vádlott kirendelt védőjének közreműködésével kapcsolatban bűnügyi költség merült fel, amelynek viselésére a másodfokú bíróság a vádlottat a Be.338.§ (1) bekezdése alapján kötelezte.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2011. március 25.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k.
előadó bíró

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.
szavazó bíró

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2011. március 25.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Horváth Judit
tisztviselő